

תוכנית הפעולה של חד"ש למען זכויות נשים

מה הבעיה?

כפי שהעלינו בתוכנית העבודה בתחום התעסוקה, מצב זכויות העובדים במשק נמצא בשפל. מי שסובל במיוחד מתופעות הניצול הן נשים, שעובדות באחוזים גבוהים יותר במקצועות בהם ההגנות על העובדים מועטות (עובדות קבלן, עובדות לא מאוגדות). כמו כן, נשים סובלות עדיין משורה של חסמים ומכשולים המקשים עליהן באופן רב מגברים להשתלב בשוק העבודה, להתקדם בו, ולזכות באותם תנאים מהם נהנים גברים. כך מוגבל הפוטנציאל התעסוקתי-כלכלי שלהן, ובמיוחד כאשר הן משתייכות לקבוצות לאומיות-אתניות שמופלות על רקע דתן או לאומיותן.

על אף שהכנסת חוקקה מספר חוקים שמטרתם להגן על יכולתן של נשים לעבוד בכבוד, אכיפתם לוקה בחסר. כך למשל, מעסיקים רבים עדיין מפטרים נשים בהריון בניגוד גמור לחוק עבודת נשים, ומשלמים לנשים שכר פחות על אותם תפקידים שממלאים גברים. בנוסף, מערכת התכנון והתקצוב הממשלתית אינה מתייחסת להבדלים מגדריים או לצרכים מגדריים, וכך מתעלמת מהיבטים חשובים בחייהן של 51% מן האוכלוסייה. לבסוף, מאות אלפי נשים בישראל הן נפגעות אלימות, אך רק חלקן זוכה למענה שיאפשר להן לצאת ממעגל האלימות, להשתקם, ולממש את הפוטנציאל האישי, הכלכלי, והחברתי שלהן.

מה עשינו?

חד"ש קידמה והעבירה שורת חוקים שנגזרים מהאג'נדה הפמיניסטית-סוציאליסטית שבבסיס מצעה: היינו בין היוזמים הראשונים של החוק להארכת חופשת הלידה ל-14 שבועות, העברנו חוק שמבטיח **גמלת הבטחת הכנסה לאישה במקלט לנשים מוכות**, ומענק הסתגלות בזמן יציאתה מן המקלט. העברנו את **חוק איסור פרסום שירותי זנות**, המתמודד עם המנגנון הכלכלי שביסודה של תעשיית הזנות, ואת **חוק הבטחת תשלום דמי מזונות מהביטוח הלאומי גם לאישה שביקרה בחו"ל**.

מה אנו מציעים?

התנאי הבסיסי לקיומו של שוויון מגדרי בחברה הישראלית הוא יכולתן של נשים להתפרנס בכבוד. לשם כך, חיוניים מספר צעדים שיגדילו את סיכוייהן של נשים למצוא עבודה, להתקבל לעבודה ללא חשש לאפליה, ולהבטיח תנאי תעסוקה נאותים. ראשית, נתבע מהממשלה לקדם צעדים שיבטיחו כי נשים לא יופלו בקבלה לעבודה בשל היותן נשים, בשל הריון וטיפול פוריות, או בשל מוצאן הלאומי או האתני גם בפועל ולא רק על פי חוק.

נגבש תוכניות מתוקצבות שיעודדו השתתפות של אימהות בשוק העבודה, כגון התאמה בין ימי החופשה במערכת החינוך לימי החופשה המגיעים לכל עובד/ת, תקצוב מסגרות לטיפול בילדים, מתן אפשרות

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة

לעבודה גמישה תוך שמירה על זכויות העובד/ת המטופל/ת בילדים והחלת חוק חינוך חינם מלידה ובמשך יום העבודה כולו.

ננהל מערכה לביצוע ההשקעות הנדרשות להעלאת שיעור הנשים הערביות המועסקות בכוח העבודה, כמו גם לתעסוקה של נשים מבוגרות הסובלות מאבטלה ממושכת.

ראשית, הדרך המיידית לעשות כן היא לעדכן ולהנגיש את מערך ההכשרה המקצועית בישראל כך שיתאים לצרכי שוק העבודה ודורשות העבודה כאחד, ולהפסיק את הנוהג להפחית את דמי האבטלה של המשתתפות בהכשרה.

שנית, נפעל לחיזוק מעמדן של נשים במקום העבודה. בכלל זה - אכיפה ממשית של חוק שכר שווה עבור עבודה שווה, עידוד התארגנות עובדות ובחירתן לוועד העובדים, הרחבת המעריך לסיוע לנשים במיגור ההטרדה המינית במקום העבודה.

שלישית, שיפור משמעותי בתנאי ההעסקה של נשים עובדות - העלאת שכר המינימום והרחבת הבסיס לחישוב הפרשות סוציאליות, הקמת קרן פנסיה ציבורית ללא מטרות רווח ובדמי ניהול נמוכים, מעבר מהעסקה קבלנית להעסקה ישירה במגזר הציבורי ובמגזר הפרטי, קיצור שבוע העבודה, ואכיפה של הגבלת ההעסקה בשעות נוספות.

מעבר לכך, נתבע מהממשלה להטמיע חשיבה מגדרית בתחומי העיסוק ובתהליכי התכנון והתקצוב של משרדי הממשלה השונים. לשם כך עליה להתייחס באופן מפורש להשלכות מדיניותה על נשים, לצרכים הייחודיים של נשים בשירותי התחבורה, הבריאות, התעסוקה, והחינוך (בין היתר), ולאופן בו ניתן לקדם שוויון בין נשים לגברים באמצעות תקציב המדינה מדי שנה.

צורך מיידני נוסף הוא הגנה על נשים מפני אלימות. על הממשלה להגביר את האכיפה של החוקים נגד אלימות במשפחה, להגדיל את תקציב המקלטים לנשים קורבנות אלימות, לפתוח ברחבי הארץ עשרות מרכזי טיפול לגמילה גברים מאלימות, ולהרחיב בקרב גברים את מאמצי ההסברה נגד אלימות. במקביל, נפעל להרחבת זכויותיהן של נשים נפגעות אלימות בתהליך השיקום הנפשי-כלכלי.

לא ניתן להפריד בין האלימות נגד נשים בתחומי הקו הרוק לבין האלימות המופעלת נגד נשים פלסטיניות באמצעות מנגנוני הכיבוש בעזה ובגדה המערבית. רק יצירה של מציאות חדשה של שתי מדינות לשני עמים, ישראל ופלסטין, תוכל למנוע את הפגיעה בנשים במחסומים, בנשים מוחות, ובהדרה מרחבית וכלכלית של נשים, שהיא פועל יוצא של הכיבוש הישראלי.

אחת התופעות המדאיגות בתחום השוויון בין המינים היא הדרת נשים, השתקת קולן ומחיקת דמויות נשים מהמרחב הציבורי. נפעל נגד התופעה באמצעים חקיקתיים, כלכליים, ומשפטיים. על הממשלה לפעול נגד ההדרה באירועים ציבוריים, בשירותים חברתיים ובמרחב הציבורי. נמשיך לתבוע הקצאת משאבים מיוחדים לטיפול בנושא, להקים צוותי פעולה במשרדי הממשלה, ולהוציא הוראות מפורטות בנושא באמצעות חוזרי מנכ"ל והמלצות משפטיות.

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجهة الديمقراطية للسلام والمساواة

נפעל להבטחת ייצוג הולם של נשים ממגוון קבוצות האוכלוסייה במוקדי קבלת החלטות - במשרדי הממשלה, בחברות הממשלתיות, במפלגות, במוסדות להשכלה גבוהה ובשלטון המקומי.

מה נעשה בכנסת הקרובה?

בנוסף לפעילות הרבה שלנו בנושא זכויות עובדים ותעסוקה, עליה תוכלו לקרוא בתוכנית הפעולה של חד"ש בנושא, בכנסת הקרובה תפעל חד"ש להעביר את הצעות החוק הבאות, שבכנסות האחרונות כבר עברו קריאה טרומית וקריאה ראשונה:

הגבלת גיל הנישואין לגיל 18

כיום, חוק גיל הנישואין משנת 1950 קובע את גיל 17 כגיל מינימאלי לנישואין. קביעה זו אינה עולה בקנה אחד עם נורמות בינלאומיות מקובלות ועם התפתחויות במשפט ובמחקר בנושא. תופעת נישואי קטינים מהווה פגיעה חמורה בזכויות היסוד של הקטין, ובראשון הזכות להיכנס בברית הנישואין תוך הסכמה חופשית. עיקר קורבנות התופעה הן נערות צעירות, אותן משיאים תוך לחץ של משפחתן וסביבתן ולמעשה בכפייה.

הארכת חופשת הלידה ל-16 שבועות

מחקרים הוכיחו את חשיבות טיפוח הקשר בין האם לתינוק דווקא בחודשים הראשונים, לרבות חשיבות ההנקה בחודשים אלה, ותרומתה לחיזוק המערכת החיסונית של התינוק. בנוסף, הארכת חופשת הלידה תמצצם את מספר הנשים הפורשות מהעבודה בשל קשיים במציאת סידור לתינוק המניח את הדעת, הן מבחינת איכותו והן מבחינת עלותו. חופשת הלידה שהצלחנו להאריך בכנסת הקודמת (מ-14 ל-16 שבועות) עומדת על הזמן המינימאלי שנקבע ע"י ארגוני הבריאות הבינלאומיים אשר מדינות רבות כבר מרחיבות כיום ואין סיבה שישראל תישאר מאחור בנושא חיוני זה.

תוכניות ומרכזי טיפול באלימות במשפחה

זהו חוק שסייענו לקדם יחד עם קבוצת חברי כנסת בראשות אורית זוארץ בכנסת ה-18. מטרתו: ראשית, לגבש תכניות טיפול מסודרות וזמינות לגברים אלימים בקהילה, כאשר שר הרווחה והשירותים החברתיים היא אחראי לייזום וביצוע התכניות, לרבות הכרה במרכזים קיימים ופתיחת מרכזים חדשים. שנית, הקניית סמכות לבית המשפט להחליט כי במקרים מסוימים, הפנייה למסגרות טיפוליות מעין אלה תהווה תנאי לשחרור ממעצר (במקרים בהם מאסר אינו על הפרק). בנוסף, הקניית סמכות דומה גם לוועדת השחרורים לקבוע כי במקרים מסוימים, כניסה לתוכנית טיפול שכזו תשמש תנאי לשחרור מוקדם. כך למעשה יושגו מספר מטרות: מחד, תמריץ לכניסה לתוכניות שיקום, ומאידך, מיגור התופעה של אלימות במשפחה.

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة

תמיכה תקציבית בנשים באמצעות יותר מקצבה אחת

למרות שהמדינה יצרה מספר כלים וקצבאות שמטרתם לתמוך בנשים הנמצאות במצבי מצוקה, היא מגבילה את יכולתן של נשים לקבל את הקצבאות הללו עקב זכאותן לקצבאות נוספות מהביטוח הלאומי, או באמצעות כללי סף שמונעים מנשים להשתלב במעגל העבודה. הצעת החוק הזו תאפשר לנשים זכאות ליותר מקצבה אחת, ומכוונת לתמרוץ נשים ליציאה לעבודה מבלי לסכן את זכאותן לתמיכה.

ח"כ"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة